

eulotka

7.

czerwiec 2003

Biuletyn Przedstawicielstwa Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli

Spis treści:

I po Konwencie

W piątek 13 czerwca 2003 odbyła się końcowa sesja Konwentu nt. Przyszłości Europy. Na *invocatio Dei* w preambule Konstytucji europejskiej co prawda nie znalazło się miejsce, ale za to są wyrazy wdzięczności dla delegatów na Konwent, którzy „w imieniu obywateli i państw Europy przygotowali niniejszą Konstytucję”. Przewodniczący Valéry Giscard d'Estaing przedstawił ją przywódcom 25 państw członkowskich i akcesyjnych na Radzie Europejskiej w Salonikach 20 czerwca.

Trudno się oprzeć wrażeniu, że to już po wszystkim, że zajęci byliśmy referendum akcesyjnym, a tu Konwent obradował, opracował i uchwalił nową Konstytucję dla Europy. Nic bardziej błędnego. Konwent miał za zadanie jedynie przygotować projekt zmiany traktatów unijnych. Decyzje o zmianie traktatów muszą jednak jednomyślnie podjąć poszczególne kraje, w tym Polska. Oficjalne zakończenie prac Konwentu jest zatem jedynie początkiem.

Na jesieni rząd Włoch, które wówczas będą sprawowały Przewodnictwo w UE, zaprosi rządy 25 państw na tzw. Konferencję Międzyrządową. Jak długo potrwa i co z niej wyniknie, tego nie wie nikt. Co więcej, zapisy projektu mogą jeszcze ulec zmianom. Mimo tego, że na Konwencie zasiadali między innymi przedstawiciele rządów, nikogo nie zdziwi, jeżeli w trakcie Konferencji Międzyrządowej te same rządy będą bardziej broniły krajowych interesów niż zapisów mogących wzmocnić samą Unię.

Europejskie NGOs dość pozytywnie oceniają projekt Konstytucji. Dla tych organizacji obrona zdobyczy Konwentu, w tym także publicznego sposobu prowadzenia debat (styl dotychczas obcy Konferencjom Międzyrządowym), wymagać będzie wiele zabiegów. Mobilizacja będzie istotna wobec rządu każdego kraju uczestniczącego w Konferencji Międzyrządowej.

Jest wiele powodów, dla których polskie NGOs powinny zaangażować się w działalność dotyczącą Konstytucji Europejskiej. Poza osobistym zainteresowaniem każdego obywatela są i sektorowe interesy poszczególnych organizacji, którym może zależeć na zmianie bądź uchwaleniu któregoś z zapisów. Przyjęcie zmiany traktatów europejskich może wymagać będzie przeprowadzenia referendum, czego w przypadku Polski nie można wykluczyć. Ponadto będą prawdopodobnie także oczekiwania co do zaangażowania organizacji i ich wypowiedzenia się po którejś stronie w tych krajach, których rządy już teraz wyrażają potrzebę, aby przy projekcie Konstytucji jeszcze coś zmienić. Do tych krajów należy Polska.

Paweł Krzczunowicz

foto: Petra Jedlickova

Polskie i czeskie NGOs rozmawiają o Konwencie w Parlamencie Europejskim

■ Wybrane aspekty międzynarodowych działań polskich organizacji pozarządowych

str. 3

■ Parlament grantodawców

str. 4

■ Rozwój regionalny w Funduszach Strukturalnych

str. 5

■ Wzrost konkurencyjności gospodarki

str. 7

■ Fundusze Strukturalne: rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

str. 9

■ Kalendarium wydarzeń

str. 11

■ Budżet Unii Europejskiej

wkładka

Zasady funkcjonowania Przedstawicielstwa

Przedstawicielstwo zostało powołane przez kilkanaście organizacji i federacji, które podpisały **Akt Założycielski**, a także **Kartę Zasad Działania Organizacji Pozarządowych**.

Przyjmowanie nowych członków

Przedstawicielstwo ma formułę otwartą i przewiduje przyjmowanie nowych członków.

Zainteresowane organizacje, które chcą przystąpić do Przedstawicielstwa, muszą spełnić kilka warunków:

- przysłać list intencyjny (na adres biura warszawskiego);
- dołączyć roczne sprawozdanie merytoryczne i finansowe;
- przysłać opis prowadzonych działań;
- podpisać **Akt Założycielski** oraz **Kartę Zasad Działania Organizacji Pozarządowych**.

Nowi członkowie przyjmowani są, na wniosek **Zarządu**, decyzją **Rady Programowej**.

Składka roczna wynosi 2 000 PLN. Do Przedstawicielstwa można przystąpić jako pojedyncza organizacja lub jako federacja/związek organizacji.

Ogólne zasady funkcjonowania:

- informacje uzyskiwane przez Przedstawicielstwo są powszechnie dostępne dla organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych. Dystrybuowane są głównie poprzez **EULotkę** i poprzez portal pozarządowy **www.ngo.pl**
- Przedstawicielstwo zajmuje się wyłącznie problematyką sektora pozarządowego

Jakie prawa przysługują członkom Przedstawicielstwa?

Członkowie mogą:

- zgłaszać indywidualne zapytania i prośby do Przedstawicielstwa (zarówno do biura w Brukseli jak i w Warszawie);
- zlecić Przedstawicielstwu poszukanie partnera z UE do wspólnego realizowania projektu;
- zlecić Przedstawicielstwu pomoc w zorganizowaniu wizyty studyjnej w Brukseli, w tym umówienia z odpowiednimi osobami z instytucji i organizacji europejskich;
- korzystać z biura w Brukseli;
- korzystać z pomocy i usług Przedstawicielstwa przy organizowaniu staży w Brukseli;
- mogą przy pisaniu projektów powoływać się na bezpośredni wkład w projekt, jakim jest dostęp do informacji w Brukseli w ramach Przedstawicielstwa.

Rada Programowa Przedstawicielstwa

Radę Programową tworzą wszyscy członkowie Przedstawicielstwa. Do tej pory członkami są:

- Fundacja im. Stefana Batorego
 - Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
 - Fundacja Wspomagania Wsi
 - Instytut Spraw Publicznych
 - Polska Fundacja im. Roberta Schumana
 - Polska Zielona Sieć
 - Sieć SPLOT
 - Stowarzyszenie KLON/JAWOR
 - Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych FIP
 - Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS
 - Związek Biur Porad Obywatelskich ZBPO
 - Stowarzyszenie Wschodnio-Zachodnia Sieć Współpracy Kobiet NEWW – Polska
 - Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego FRSO
 - Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych CASE
- pozostałe organizacje są zawieszone w członkostwie.

Zarząd Przedstawicielstwa

Według **Aktu Założycielskiego** „Zarząd składa się z osób delegowanych przez Partnerów, z czego dwie osoby reprezentujące odpowiednio Fundację im. Stefana Batorego oraz Stowarzyszenie FIP. Pozostali trzej członkowie Zarządu wybierani są przez Radę na okres 9 miesięcy od momentu rozpoczęcia działania Przedstawicielstwa”.

Kryterium wyboru osób do Zarządu jest ich gotowość do czynnego zaangażowania się w sprawy Przedstawicielstwa.

Członkowie Zarządu

kadencja: marzec – grudzień 2003

Jakub Boratyński – Fundacja im. Stefana Batorego
Ewa Szymczak – Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych
Szymon Sieniarski – Polska Zielona Sieć
Jacek Kucharczyk – Instytut Spraw Publicznych
Justyna Duriasz-Bulbak – Fundacja Wspomagania Wsi
Tomasz Bańka – Polska Fundacja im. R. Schumana

W posiedzeniach Zarządu uczestniczą również:
 Przedstawiciel – *Paweł Krzeczunowicz*, Łącznik – *Renata Koźlicka*, Koordynator Projektów – *Anna Kozieł* oraz zewnętrzny doradca – *Agnieszka Mazur-Barańska*. ■

Wybrane aspekty międzynarodowych działań polskich organizacji pozarządowych

Sieci organizacji pozarządowych

Pod wpływem instytucji UE oraz mechanizmu funkcjonowania Unii, w latach 90. powstało kilka specyficznych europejskich sieci organizacji pozarządowych. Ich głównym celem jest reprezentowanie organizacji pozarządowych z wszystkich bądź z większości państw członkowskich UE, prowadzenie lobbingu i przekazywanie organizacjom informacji o bieżącej polityce instytucji unijnych, wydarzeniach, bieżących programach finansowych, a także w drugą stronę – przekazywanie instytucjom UE informacji o wydarzeniach, problemach i potrzebach dotyczących poszczególnych grup społecznych w poszczególnych krajach.

Oprócz wyżej opisanych struktur, w Europie istnieje też wiele „zwykłych” międzynarodowych, branżowych federacji i sieci organizacji pozarządowych. Działają one na rzecz wzmocnienia i koordynacji działań w ich obszarze zainteresowania, a niekiedy również lobbingu i współpracy z instytucjami UE.

Trudno ocenić przygotowanie polskich organizacji pozarządowych do włączenia się w europejskie sieci. Jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej mogły one włączać się w struktury europejskich sieci, jednak na obecnym poziomie rozwoju trzeciego sektora w Polsce, nie do każdej europejskiej sieci będą mogły się przyłączyć. Niektóre sieci europejskie, takie jak np. Europejska Sieć Przeciwko Ubóstwu (EAPN) czy Europejskie Forum Niepełnosprawności (EDF), zrzeszają tylko ogólnokrajowe federacje branżowe, a takie jak na razie istnieją tylko w niektórych branżach w Polsce. Z badania przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor w 2002 roku wynika, że 9% polskich organizacji należy do międzynarodowych porozumień, federacji czy sieci. Jednak nie wszystkie wymienione przez organizacje sieci są strukturami europejskimi, równie często są to sieci ogólnokrajowe lub związki zrzeszające np. organizacje z Europy Wschodniej. Przynależności do struktur międzynarodowych deklarowały najczęściej

organizacje pochodzące z Warszawy (20%) lub miast wojewódzkich (12%), zaś w mniejszych ośrodkach było to zjawisko marginalne.

Rozważając stopień przygotowania polskich organizacji do przystąpienia do europejskich sieci, warto przeanalizować również przynależności do sieci krajowych. Zadeklarowało ją 30% organizacji (z czego 4,5% należy jednocześnie do sieci zagranicznych). Trzeba jednak podkreślić, iż wśród organizacji deklarujących przynależność do sieci krajowych, ok.

56% stanowią organizacje sportowe. Rozbudowana struktura organizacji sportowych, stanowiąca spadek po poprzedniej epoce, różni się od federacji i zrzeszeń zakładanych przez pozostałe organizacje – związki sportowe na poziomie ogólnopolskim i wojewódzkim funkcjonują w oparciu o specyficzne regulacje prawne, inne niż ustawa o stowarzyszeniach. Odwrotnie niż w przypadku sieci zagranicznych, odsetek organizacji będących członkami krajowych sieci jest najwyższy na wsi (38%), zaś najniższy w Warszawie (16%).

W roku 2002 Stowarzyszenie KLON/JAWOR po raz pierwszy przeprowadziło badanie na reprezentatywnej próbie organizacji pozarządowych (stowarzyszeń i fundacji). Badanie zostało zaprojektowane przez Zespół Badawczy Stowarzyszenia KLON/JAWOR we współpracy z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN, oraz dzięki wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Informacje były zbierane w bezpośrednim wywiadzie ankietowym, przeprowadzonym przez ankierów Zakładu Badań Naukowych Polskiego Towarzystwa Socjologicznego w dniach 21 czerwca – 13 września 2002r.

Dane zebrane podczas badania zostały opracowane i opublikowane w broszurze pt. „Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych – raport z badania 2002”, wydanej w formie papierowej w serii „Warto Wiedzieć Więcej – badania organizacji pozarządowych”, a także dostępnej w Internecie w portalu organizacji pozarządowych, w serwisie Badania (www.badania.ngo.pl).

Współpraca międzynarodowa

Członkostwo w europejskich sieciach nie jest jedyną formą współpracy z organizacjami zagranicznymi. Współpraca z partnerami z innych krajów może opierać się na dwustronnych kontaktach. Poziom takiej współpracy został w badaniu zdiagnozowany poprzez pytanie o częstotliwość kontaktów z organizacjami pozarządowymi za granicą (niekoniecznie europejskimi). Deklaruje je 30% polskich organizacji, w tym dla 9% są to kontakty częste i regularne, zaś dla 21% sporadyczne. Ponadto 23% organizacji chciałoby mieć więcej kontaktów z organizacjami za granicą. Podobnie jak w przypadku przynależności do zagranicznych sieci, najczęściej kontakty z organizacjami zagranicznymi utrzymują organizacje z Warszawy (56%), później w kolejności: 36% organizacji z miast wojewódzkich, 31% organizacji z byłych miast wojewódzkich, 25% organizacji z innych miast i 18% z terenów wiejskich. Można

przypuszczać, że również zapotrzebowanie na bardziej intensywną współpracę międzynarodową różnicuje się ze względu na lokalizację. Tak sformułowaną tezę potwierdzają dane o zapotrzebowaniu na szkolenia z języków obcych (znajomość języków jest wszak warunkiem koniecznym współpracy międzynarodowej), która jest największa w byłych miastach wojewódzkich (30%), niewiele mniejsza w obecnych miastach wojewódzkich i Warszawie (27%), zaś w pozostałych miastach i na wsi nie sięga 20%. Jest jednak nadzieja, że liczba organizacji współpracujących z partnerami zza granicy będzie coraz większa (niezależnie od lokalizacji), ponieważ dotychczasowe kontakty są oceniane bardzo pozytywnie – 85% organizacji ocenia współpracę dobrze, a tylko 3% ma złe doświadczenia.

Istnieją też w Polsce organizacje, dla których współpraca międzynarodowa (i integracja europejska) jest podstawowym obszarem aktywności – 7% wymienia ją jako jedno z trzech głównych pól swoich działań, zaś 2% wskazuje ją, jako pole najważniejsze.

Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie Polski do integracji z UE i korzystanie z funduszy pomocowych

Pomimo popularności tematu integracji europejskiej, w połowie roku 2002 kontakty z instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie Polski do integracji z Unią Europejską deklarowało tylko 20% organizacji, w tym jedynie dla 5% były to kontakty częste i regularne. Stosunkowo duży był też odsetek organizacji, które oceniły te kontakty jako złe (9%), jeszcze więcej badanych stwierdziło, że były one „ani dobre, ani złe” (34%).

Również środki europejskie okazały się mniej istotnym źródłem przychodów dla sektora pozarządowego w Polsce niż można było przypuszczać. Można nawet użyć mocniejszego sformułowania i stwierdzić, że dla dużej większości organizacji były źródłem zupełnie nieistotnym – ze środków zagranicznych programów pomocowych typu Phare w 2002 roku skorzystało tylko 3,4% organizacji. Żeby przybliżyć wielkość sumy przekazanej tym organizacjom można dodać, że środki z programów unijnych stanowiły 5,7% całości zasobów polskiego sektora pozarządowego w 2002 roku.

Jako uzupełnienie informacji o ograniczonym dostępie do środków pomocowych można potraktować odpowiedź na pytanie o stopień uciążliwości szczególnych przepisów dotyczących korzystania z tych środków. 35% organizacji stwierdziło, iż w jakimś stopniu problem ten ich dotyka. Oznacza to, że 1/3 organizacji miała kontakt z procedurą ubiegania się o środki unijne, jednak tylko dla co dziesiątego zakończył się on sukcesem.

Marta Gumkowska, Stowarzyszenie Klon/Jawor

Pieniądz czyni szczęśliwym

W maju 2003 r. minie pierwszy rok działalności Parlamentu Grantodawców. Jest to brukselskie stowarzyszenie, którego członkowie-fundatorzy wspólnie decydują, które projekty lokalnych NGO-sów aktywnych w walce z ubóstwem, otrzymają wsparcie. Parlament dysponuje pewnymi środkami dzięki sponsorom i składkom członkowskim. Początki są skromne: 56 członków-parlamentarzystów na spotkaniu 7 kwietnia 2003 r. decydowało o kwocie 2 565 euro. Jednak przykład podobnego parlamentu w Hamburgu, na którym brukselska inicjatywa się wzoruje, pokazuje jakie są możliwości tego mniej anonimowego podejścia do filantropii. Od 1996 r. stowarzyszenie Hamburger Spendenparlament rozdysponowało ponad 2,7 milionów euro w grantach na rzecz lokalnych projektów przeciwdziałania ubóstwu, bezdomności i samotności. Popularność parlamentu w Hamburgu wzmocniła kampania informacyjna na billboardach pt. „Pieniądz czyni szczęśliwym”. Zasada działania parlamentu w Hamburgu jest prosta. Parlament jest stowarzyszeniem niezależnym od partii politycznych i kościołów i składa się z członków, którzy w zamian za składkę zasiadają w parlamencie z prawem głosu i biorą udział w publicznie podejmowanych decyzjach o przyznawaniu pomocy na rzecz lokalnych inicjatyw społecznych. Prace parlamentu w Hamburgu odbywają się dzięki zaangażowaniu około 50 wolontariuszy odpowiedzialnych za organizację sesji parlamentu, za kontakty ze sponsorami i członkami, za ocenę wniosków i ewaluację projektów. Parlament w Hamburgu ma obecnie ponad 3 100 członków, roczna składka wynosi 60 euro. Spotkania parlamentu są otwarte dla publiczności. Przykład z Hamburga znalazł dotychczas naśladowców w 13 mniejszych i większych miastach w Niemczech. Do tego grona demokratycznych filantropów dołączyły niedawno podobne inicjatywy nie tylko w Brukseli, ale także w Wiedniu. Więcej informacji na temat idei parlamentu grantodawców:

Hamburger Spendenparlament

(strona po niemiecku):

www.spendenparlament.de

na tej stronie m.in. linki lub adresy do 13 podobnych parlamentów w Niemczech oraz w Brukseli i w Wiedniu;

Parlement des Donateurs w Brukseli

(strona po francusku i niderlandzku):

www.parlement-donateurs.be

Paweł Krzeczunowicz

Rozwój regionalny w Funduszach Strukturalnych

Ogólnym celem Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest przyczynianie się do rozwoju gospodarczego kraju w ramach naszego członkostwa w UE poprzez stworzenie odpowiednich warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych z nich, wynikającej z nierównomiernego rozwoju. Krajowy program rozwoju regionalnego to około 19,5% całości środków z Funduszy Strukturalnych czyli 2,5 mld euro.

Należy pamiętać, że ZPORR będzie realizowany na szczeblu regionalnym i w ramach poszczególnych zadań przewiduje się bardzo różnorodny i szeroki zakres działań rozwoju i wsparcia regionów.

Ogólnie rzecz biorąc, projektodawcami w tym zakresie mogą być jednostki samorządu terytorialnego, władze wojewódzkie, gminne, powiatowe, urzędy pracy, szkoły wyższe, prywatni przedsiębiorcy, a także organizacje pozarządowe, choć czasem tylko jako partnerzy wymienionych instytucji.

W ramach ZPORR zaplanowano 3 priorytety:

- **Priorytet 1** – rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów;
- **Priorytet 2** – wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich;
- **Priorytet 3** – rozwój lokalny.

Celem realizacji **Priorytetu 1** jest wzrost atrakcyjności wszystkich regionów jako miejsca pracy i życia, promocja zewnętrznych inwestycji, wykorzystanie własnego potencjału własnego wszystkich regionów i wykorzystanie procesów rozwojowych w lepiej prosperujących regionach.

Celem realizacji **Priorytetu 2** jest wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionu, przyspieszenie wzrostu gospodarczego oraz tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy.

Celem **Priorytetu 3** jest aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów zagrożonych marginalizacją i włączenia ich w procesy rozwojowe kraju i Europy.

Priorytet 1

– rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

W priorytecie pierwszym z dziedzin interesujących dla organizacji pozarządowych planowane są:

Działanie 1.3

Regionalna struktura badawczo-edukacyjna

Celem działania jest wzmocnienie roli szkół wyższych i ośrodków naukowo-badawczych działających na terenie poszczególnych województw i przygotowanie ich do odgrywania kluczowej roli w procesach budowy konkurencyjności regionalnej gospodarki.

Niniejsze działanie jest skierowane na: budowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej, służącej do prowadzenia działalności dydaktycznej na poziomie wyższym oraz działalności rozwojowej, naukowo-badawczej.

Projektodawcami mogą być także organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność o charakterze edukacyjnym lub naukowo-badawczym na poziomie wyższym.

Działanie 1.4

Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego

Działanie polega na wsparciu rozbudowy, adaptacji i modernizacji obiektów o podstawowym znaczeniu dla kultury narodowej i regionalnej, szczególnie dotyczy to obiektów znajdujących się w rejestrach zabytków. Działanie to ma na celu zwiększenie zatrudnienia mieszkańców, rozwój społeczno-gospodarczy i ułatwienie dostępu do kultury.

W tym programie projektodawcami mogą być organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe.

Działanie 1.5

Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

Celem działania jest wspieranie rozwoju województw poprzez rozbudowę regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, a także wyrównanie dysproporcji w zakresie dostępu i wykorzystania Internetu oraz innych technik informacyjnych pomiędzy regionami w Polsce i Unii Europejskiej oraz pomiędzy dużymi ośrodkami, a obszarami wiejskimi i małymi miastami.

W programie tym projektodawcami mogą być także organizacje pozarządowe.

Działania: Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego oraz Infrastruktura ochrony środowiska z priorytetu pierwszego, to działania mniej interesujące dla sektora pozarządowego, gdyż dotyczą głównie programów na rzecz rozbudowy i racjonalizacji systemów transportu publicznego (na

terenie miast powyżej 50 000 mieszkańców oraz obszarów podmiejskich funkcjonalnie powiązanych z tymi miastami).

W ramach działań z dziedziny ochrony środowiska realizowane będą projekty oparte na budowie i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska oraz inwestycje mające na celu poprawę jakości zarządzania środowiskiem, w tym poprawę dostępu do informacji o środowisku. W tym zakresie nie przewiduje się udziału organizacji pozarządowych.

Priorytet 2

Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich

W priorytecie drugim z dziedzin interesujących dla organizacji pozarządowych planowane są takie działania, jak:

Działanie 2.1

Rozwój zawodowy dostosowujący zasoby ludzkie do potrzeb regionalnego rynku pracy

Przedsięwzięcia edukacyjne realizowane w ramach tego działania wynikać będą z regionalnych strategii rozwoju i obejmować będą między innymi: szkolenia i kursy, praktyki zawodowe, stypendia dla najbardziej uzdolnionych uczniów w regionie, usługi doradcze wspomagające rozwój kariery zawodowej, czy badania i analizy dla potrzeb lokalnego rynku pracy.

Projektodawcami w tym przypadku będą mogły być organizacje pozarządowe mające w zadaniach statutowych promocję i wspomaganie edukacji.

Działanie 2.2

Reorientacja zawodowa

Ogólnym celem działania jest wsparcie procesu przemian gospodarczych i ograniczenie społecznie negatywnych skutków tego procesu w poszczególnych regionach.

W zakres kwalifikujących się projektów wchodzić będą między innymi: informacja zawodowa, poradnictwo grupowe, szkolenia, kursy, warsztaty, praktyki zawodowe i staże w przedsiębiorstwach, ukierunkowane na przyuczenie do nowego zawodu zgodnie z potrzebami regionalnego rynku pracy, szeroko rozumiane pośrednictwo pracy.

Projektodawcami będą mogły być organizacje pozarządowe specjalizujące się w pomocy osobom poszukującym pracy i bezrobotnym.

Działanie 2.6

Rozwój turystyki

Celem działania jest zwiększenie udziału sektora turystyki w tworzeniu dochodu narodowego i zatrudnienia na poziomie krajowym, w oparciu o wykorzystanie regionalnych warunków. Mogą być

z niego finansowane projekty z bardzo różnych dziedzin związanych z turystyką w regionach.

Projektodawcami mogą być między innymi regionalne i lokalne organizacje turystyczne, organizacje pozarządowe, działające w sektorze turystyki (w tym stowarzyszenia, fundacje), nadleśnictwa, uzdrowiska, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego.

Działanie 2.3

Rozwój kadr regionalnej gospodarki

Działanie 2.4

Regionalne strategie innowacyjne

Głównym celem tych działań jest wzmocnienie i wykorzystanie potencjału regionalnego sektora akademickiego i naukowo-badawczego dla rozwoju przedsiębiorczości i wzmocnienia konkurencyjności przedsiębiorstw działających na regionalnym i lokalnym rynku poprzez ogólne i specjalistyczne szkolenia kadry dla różnych podmiotów.

Projektodawcami w tym przypadku może być głównie administracja publiczna, placówki naukowo badawcze i środowiska biznesowe lub też organizacje pozarządowe, które prowadziłyby szkolenia ogólne i specjalistyczne z zakresu nabywania nowych umiejętności zawodowych, wykorzystania nowych technologii (głównie Internet) itp.

Priorytet 3

Rozwój lokalny

W tym priorytecie Działaniem interesującym organizacje pozarządowe może być:

Działanie 3.2

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Celem tego działania jest zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej tworzących miejsca pracy poprzez oferowanie możliwości do prowadzenia działalności dostosowanej do nowych potrzeb przedsiębiorstw. Chodzi także o to, aby ożywić gospodarczo te rejony poprzez pobudzenie ich do nowych form aktywności gospodarczej i społecznej, tworzyć nowe miejsca pracy, wzmacniać lokalną infrastrukturę, a także tam gdzie to możliwe zwiększyć potencjał turystyczny i kulturalny.

Częścią działań będą także prace inwestycyjne.

W ramach Priorytetu 3 wspierane będą różne typy projektów inwestycyjnych np.: budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w wodę, w energię, gospodarka odpadami stałymi, modernizacja i remonty podstawowej infrastruktury społecznej i do tego rodzaju projektów startować będą mogły głównie samorządy lokalne.

opracowanie Anna Kozieł

Wzrost konkurencyjności gospodarki

Jednym z nurtów pomocy strukturalnej dla Polski jest wsparcie finansowe mające na celu rozwój konkurencyjności całej polskiej gospodarki poprzez rozwój w szczególności przedsiębiorczości, wzrost innowacyjności oraz wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw.

Realizacja tych celów wspierana będzie w Polsce przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Strategia działań, które zostaną podjęte, aby te cele zrealizować, omówiona została w Sektorowym Programie Operacyjnym „Wzrost konkurencyjności gospodarki”.

W Programie tym zidentyfikowane zostały dwa Priorytety:

1. rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu,
2. wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na Jednolitym Rynku Europejskim.

W ramach każdego z tych priorytetów wyszczególnione zostały poszczególne obszary (nazwane w Programie «Działaniami»), w ramach których realizowane będą różnego rodzaju projekty.

Organizacje pozarządowe również będą mogły uczestniczyć w realizacji tego Programu, ale nie we wszystkich obszarach. Praktycznie interesujący dla nich może być wyłącznie Priorytet 1 – w ramach jego Działania NGOs mogą być projektodawcami. Odbiorcami pomocy udzielanej w ramach Priorytetu 2 są przede wszystkim istniejące oraz nowopowstające przedsiębiorstwa, oparte na zaawansowanych technologiach, a więc nie jest on skierowany do NGOs. Omawiany dokument nie jest jednak jeszcze ostatecznie zatwierdzony, a więc mogą zajść w nim nieznaczące zmiany.

Priorytet 1 1 043,0 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

Działanie 1.1 – Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw

35,4 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

Celem tego Działania jest zapewnienie profesjonalnej obsługi przedsiębiorstw przez podmioty nienastawione na zysk i świadczące firmom usługi informacyjne, doradcze, finansowe i/lub szkoleniowe. Realizacja projektów w ramach tego Działania ma również zapewnić wsparcie dla sieci takich podmiotów, które świadczą firmom usługi.

Finansowanie realizacji projektów w tym zakresie będzie mieć charakter dotacji. Projekty będą realizowane na terenie całego kraju.

Instytucją „obsługującą” wdrażanie tego Działania (tzw. beneficjentem końcowym) jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Projektodawcami (tzw. ostatecznymi odbiorcami) mogą być instytucje wspierania biznesu oraz sieci tych instytucji, nienastawione na zysk, w tym:

- Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz podmioty działające w ramach tego systemu,
- inne sieci instytucji wspierających rozwój badań, technologii, innowacji, w tym Krajowa Sieć Innowacji oraz podmioty działające w ramach tej sieci, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Ośrodki Przekazu Innowacji, sieć Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Europejskich,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz przedsiębiorców: ośrodki wspierania biznesu, ośrodki informacji gospodarczej, fundusze poręczeń kredytowych i pożyczkowych, inkubatory przedsiębiorczości, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki innowacji i technologii, placówki naukowo-badawcze itd.,
- organizacje samorządu gospodarczego (izby gospodarcze i przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze),
- fundacje, stowarzyszenia, kluby oraz inne organizacje przedsiębiorców i pracodawców.

Maksymalne dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF) wyniesie 60% całkowitych kosztów kwalifikujących się projektu. Z kolei minimalne finansowanie projektu ze środków własnych projektodawcy wyniesie 30%. Pozostała część kosztów projektu musi zatem zostać pokryta z krajowych funduszy publicznych.

Działanie 1.2 – Poprawa dostępności do zewnętrzno finansowania inwestycji przedsiębiorstw

380,0 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

Główną rolą tego Działania jest dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych, funduszy poręczeń kredytowych oraz wsparcie powstawania funduszy kapitału zaangażowanego poprzez ich dokapitalizowanie.

Działanie to jest o tyle interesujące dla organizacji pozarządowych, o ile prowadzą one któryś z wymienionych powyżej funduszy.

Działanie 1.3 – Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm

159,6 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

W ramach tego Działania wspierane będą inicjatywy tworzenia parków przemysłowych (na specjalnie wyodrębnionych obszarach, wykorzystując infrastrukturę i majątek po restrukturyzowanych lub likwidowanych przedsiębiorstwach) oraz parków naukowo-technologicznych i inkubatorów technologicznych. Efektem powstawania takich parków ma być aktywizacja zawodowa społeczności lokalnej oraz wzrost konkurencyjności i poprawa atrakcyjności na poziomie regionu.

Celem tego Działania jest także silna współpraca między przedsiębiorstwami a instytucjami naukowo-badawczymi i szkołami wyższymi, nakierowana na osiąganie wyników możliwych do zastosowania w praktyce gospodarczej.

Pozostałymi projektami, które mogą być w tym zakresie realizowane są projekty badawcze.

Beneficjentem końcowym działania jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Projektodawcami będą w szczególności samorządy regionalne lub lokalne, agencje rozwoju regionalnego, przedsiębiorstwa, szkoły wyższe, fundacje, stowarzyszenia oraz podmioty prawne utworzone przez wymienione organizacje, powołane do zarządzania parkami przemysłowymi, parkami naukowo-technologicznymi i inkubatorami technologicznymi.

Działanie 1.4 – Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką

180,3 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

Cel działania ma być osiągnięty przez:

- zwiększenie wykorzystania wyników prac badawczo-rozwojowych poprzez wzmocnienie współpracy między sferą naukowo-badawczą a gospodarką,
- zwiększenie wykorzystania infrastruktury naukowo-badawczej na rzecz gospodarki i jej wzmocnienie,
- prowadzenie monitoringu i dostarczanie dla sfery gospodarczej i administracji informacji o trendach rozwoju technologicznego.

Ważnym aspektem tego Działania jest fakt, iż preferowane będą projekty zgodne ze strategią zmiany modeli produkcji i wzorców konsumpcji odpowiadające zasadom trwałego, zrównoważonego rozwoju.

Beneficjentem końcowym działania jest Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, natomiast projektodawcami - instytucje oraz organizacje (sieci, konsorcja) sfery naukowo-badawczej, przedsiębiorstwa, grupy przedsiębiorstw oraz organizacje (konsorcja, sieci) przedsiębiorstw i instytucji badawczych.

Działanie 1.5 – Rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych on-line

287,7 mln euro (wszystkie wkłady finansowe łącznie) na okres 2004-2006

Projekty realizowane w tym zakresie mają zwiększyć i poprawić jakość dostępu do informacji i usług świadczonych poprzez Internet przez instytucje sektora publicznego na rzecz przedsiębiorców i obywateli z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych.

Cele te mają być osiągnięte poprzez

- stworzenie elektronicznej platformy, dzięki której dostęp do tanich, szybkich i wysokiej jakości usług i informacji publicznych uzyskają przedsiębiorstwa i obywatele,
- zwiększenie liczby usług publicznych świadczonych poprzez Internet,
- integrację rejestrów osób i firm oraz zapewnienie ich bezpieczeństwa.

Platforma elektroniczna jest rozumiana jako system informatyczny, który umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom łatwiejszy dostęp do usług i informacji publicznych. Planuje się uruchomienie jednej centralnej platformy oraz 16 regionalnych. (...) W ramach usług publicznych będą świadczone takie usługi dla obywateli jak: rozliczanie podatku dochodowego, zapisy do lekarza, na uczelnię wyższą, składanie podań w sprawie wydania dowodu osobistego czy prawa jazdy, paszportu. Przedsiębiorcy będą mogli elektronicznie rozliczać podatki (CIT i VAT), przysyłać dane statystyczne, rozliczać cła oraz uczestniczyć w elektronicznym postępowaniu o zamówienia publiczne.

W przypadku projektów dotyczących usług i aplikacji dla przedsiębiorstw w ramach elektronicznej platformy przewiduje się ogłaszanie raz w roku powszechnych wezwań na dane projekty. (...) Przewiduje się ponadto realizację tego typu zamierzeń w drodze partnerstwa publiczno-prywatnego z uwagi na szybką organizację przedsięwzięć oraz niskie koszty po stronie wdrażania. Czynnikiem czasu jest w tym wypadku najważniejszy zważywszy chęć osiągnięcia efektu.

Beneficjentem końcowym jest Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Projektodawcami mogą być instytucje administracji rządowej, instytucje prowadzące ewidencje i rejestry, przedsiębiorcy.

Priorytet 2

Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na Jednolitym Rynku Europejskim

(1 488, 4 mln euro – wszystkie wkłady finansowe łącznie na okres 2004-2006)

Jest przeznaczony dla przedsiębiorców.

Opracowanie – na podstawie Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności gospodarki, lata 2004-2006” – Renata Kozłicka

Fundusze Strukturalne: rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

Poniższe opracowanie jest wyborem niektórych działań związanych z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich w ramach Funduszy Strukturalnych. W opracowaniu tym opieraliśmy się na dwóch głównych dokumentach: „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”, a także na „Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich”. Działania wdrażane w ramach obydwu programów będą kompatybilne i będą się wzajemnie uzupełniały w ramach nadrzędnego celu, jakim jest rozwój obszarów wiejskich.

Przez nas wyszczególnione zostały te działania, które w jakiejś mierze mogą być przydatne organizacjom pozarządowym, czy to na użytek rozpowszechniania pewnej wiedzy na temat planowanych działań, czy też dzięki temu, że NGOs będą mogły w tych ramach prowadzić działalność szkoleniową lub doradczą.

Program operacyjny wdrażany będzie na terenie całego kraju w latach 2004-2006, przy założeniu, że realizacja płatności odbywać się będzie do końca 2008 roku. •ródłem finansowania będą środki publiczne: Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie – Sekcja Orientacji (EAGGF) oraz budżet państwa, budżet samorządów regionalnych i lokalnych, jak również środki inwestorów prywatnych.

Oba programy są bardzo obszerne i zainteresowanych zachęcamy do zapoznania się z całymi dokumentami dostępnymi na stronach Ministerstwa Rolnictwa (www.minrol.gov.pl).

Program składa się z trzech priorytetów:

	kwoty w mln euro		
	kraj	UE	prywatne
Priorytet I - Wspieranie zmian i dostosowań w rolnictwie			
inwestycje w gospodarstwach rolnych:	144,44	325,0	252,78
ułatwienie startu młodym rolnikom:	32,5	130,0	
szkolenia zawodowe:	4,0	16,0	
wsparcie doradztwa rolniczego:	10,0	40,0	
scalenia gruntów rolnych:	3,5	14,0	
gospodarka zasobami wodnymi wsi:	25,0	100,0	

	kwoty w mln euro		
	kraj	UE	prywatne
Priorytet II - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich			
odnowa wsi:	10,0	40,0	
różnicowanie działalności rolniczej:	3,89	35,0	38,89
rozwój infrastruktury związanej z rolnictwem:	2,22	20,0	22,22
usuwanie zniszczeń w lasach:	2,5	10,0	
Priorytet III - Rozwój i dostosowanie do norm UE przetwórstwa artykułów rolnych			
poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych:	35,78	322,0	357,78

W ramach **priorytetu I** dla organizacji pozarządowych interesujące są następujące działania:

Szkolenia

W ramach tego działania możliwe jest organizowanie warsztatów, seminariów, kursów doskonalenia zawodowego, stażów, akcji wdrażania dobrych praktyk i innych odpowiednich instrumentów szkoleniowych dotyczących:

- korzystania ze środków pomocy strukturalnej;
- korzystania z instrumentów WPR;
- korzystania ze środków towarzyszących WPR (zwłaszcza realizacji programów rolno-środowiskowych);
- ekonomiki i zarządzania gospodarstwem rolnym lub produkcją leśną,
- marketingu, podejmowania nowych, rynkowo zorientowanych rodzajów produkcji rolnej lub leśnej;
- jakości i higieny produkcji oraz bezpieczeństwa żywności;
- dobrostanu zwierząt;
- różnicowania działalności w gospodarstwie rolnym.

Potencjalni projektodawcy

Instytucje szkoleniowe: doradztwo rolnicze, szkoły rolnicze, szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe, prywatne firmy szkoleniowe.

Doradztwo

Wsparcie doradztwa rolniczego obejmuje doradztwo publiczne i prywatne co przyczyni się do lepszego wykorzystania funduszy unijnych po wstąpieniu Polski do UE (dostawcą usług byłyby różnego typu podmioty doradcze np.: szkoły publiczne i prywatne, firmy doradcze, wyspecjalizowane

w tematyce i doświadczone organizacje pozarządowe). Wsparcie doradztwa rolniczego ma skupiać się na doradzaniu rolnikom w zakresie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw rolnych.

Fundusze z tego działania przeznaczone będą mogły być między innymi na:

- pomoc w przygotowaniu projektów przedsięwzięć w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich (np. jak korzystać ze środków pomocowych, różnicowanie działalności rolniej, korzystania ze środków Wspólnej Polityki Rolnej);
- zakup niezbędnego sprzętu (maksymalnie do 10% kosztów kwalifikowanych);
- cele ogólne (maksymalnie do 10% kosztów kwalifikowanych).

Potencjalni projektodawcy

Publiczne lub prywatne instytucje i firmy doradcze – a więc być może także NGOs. Instytucje te powinny mieć odpowiednie doświadczenie, niezbędną infrastrukturę, udokumentowane struktury terenowe i odpowiednie zaplecze kadrowe.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych

Pomocą finansową mogą zostać objęte projekty związane z modernizacją gospodarstw rolnych, prowadzące do ich dostosowania do warunków funkcjonowania na jednolitym rynku poprzez poprawę konkurencyjności, obniżenie kosztów oraz spełnienie wymogów w zakresie norm higienicznych, ochrony środowiska i utrzymania zwierząt.

Wsparciem będą mogły zostać objęte koszty:

- budowy i/lub remontu budynków gospodarczych;
- zakupu i/lub instalacji maszyn oraz urządzeń i narzędzi do produkcji rolniej, przechowywania i magazynowania, przygotowania produktów rolnych do sprzedaży
- zakupu gruntów rolnych i budynków przeznaczonych do produkcji rolniej stanowiącej część planowanej inwestycji;
- zakładania plantacji wieloletnich itd.

Potencjalni projektodawcy

Osoby fizyczne, osoby prawne, właściciele lub dzierżawcy gospodarstw rolnych.

Ułatwienie startu młodym rolnikom

Pomoc finansowa w postaci premii wypłacana będzie młodemu rolnikowi, który rozpoczyna samodzielne prowadzenie gospodarstwa. Premia ma ułatwić rozpoczęcie działalności i modernizację przejmowanego gospodarstwa.

Kwota dotacji może być przeznaczona na pokrycie kosztów:

- rozpoczęcia produkcji, takich jak: zakup środków produkcji, nasion i zwierząt (koszty obrotowe);
- zakupu gruntów rolnych i budynków gospodarczych;
- zakup kwoty mlecznej.

Ponadto środki pomocy mogą być wydatkowane na:

- budowę i/lub remont budynków gospodarczych;
- zakup i/lub instalację maszyn oraz urządzeń do produkcji rolniej, magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do sprzedaży;
- koszty ogólne (planowania wstępnego, w tym przygotowania dokumentacji technicznej i ekonomicznej przedsięwzięcia) itd.

Potencjalni projektodawcy

Osoby fizyczne będące właściciele lub dzierżawcy gospodarstw rolnych która spełnia odpowiednie warunki.

W ramach priorytetu II organizacje pozarządowe mogą realizować projekty w ramach następujących działań:

Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego

W ramach tego działania wspierane będą projekty inicjowane przez środowiska lokalne, związane z tworzeniem oddolnych strategii rozwoju lokalnego oraz realizacją działań inwestycyjnych z zakresu modernizacji obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe oraz odnowy obiektów charakterystycznych dla tradycji danego regionu. Wspierane będą także projekty przyczyniające się do rozwoju publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych wsi oraz działania związane z promocją regionu.

Potencjalni projektodawcy

Samorządy gmin w miejscowościach (wsie i miasteczka) liczących do 5 tys. mieszkańców na terytorium całego kraju.

Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów

W tym zakresie mogą być prowadzone inwestycje związane z uruchomieniem lub rozwojem działalności dodatkowej w zakresie: agroturystyki, usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, edukacji przyrodniczej oraz promocji tradycji i dziedzictwa kulturowego wsi, wstępnego przetwórstwa i przygotowania produktów rolnych do sprzedaży, sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzących z gospodarstwa własnego lub ze stowarzyszenia gospodarstw, rzemiosła i rękodzielnictwa, drobnych usług na rzecz mieszkańców wsi.

Potencjalni projektodawcy

Prowadzący gospodarstwo rolne (samoistni lub zależni) oraz domownicy (wyłącznie w przypadku następujących inwestycji: rzemiosła i rękodzielnictwa, drobnych usług na rzecz mieszkańców wsi).

Anna Kozieł

Kalendarium

Wykaz konferencji, seminariów, kongresów, wystaw – lipiec-grudzień 2003

Pełen wykaz konferencji i innych spotkań w okresie lipiec-grudzień 2003 znajduje się na stronie internetowej: www.eu.ngo.pl (konferencje i spotkania).

6-18 lipca	<p>■ International Human Rights Academy Intensywny kurs nt. prawnych aspektów ochrony praw człowieka Organizatorzy: Ghent University (Belgia), University of the Western Cape (RPA), Utrecht University (Holandia), Norwegian Centre For Human Rights at the University of Oslo (Norwegia); Miejsce: Gandawa, Belgia Więcej informacji: www.law.rug.ac.be/pub/humanrightscademy/</p>	5 września	<p>■ New Europe for All: Civil Society Building Bridges Konferencja pt. Nowa Europa dla wszystkich: społeczeństwo obywatelskie buduje mosty Miejsce: Tallin, Estonia Organizator: Open Estonia Foundation Więcej informacji: www.oef.org.ee</p>
5-10 sierpnia	<p>■ European Women's Synode Synodalnia 2003 – Europejski Synod Kobiet Miejsce: Barcelona, Hiszpania Więcej informacji: www.synodalnia.net</p>	15-19 września	<p>■ 8th International Metropolis Conference: „Gaining from Migration” Ósma Międzynarodowa Konferencja w ramach projektu Metropolis „Jakie wartości niosą ze sobą migracje?"; Miejsce: Wiedeń, Austria Organizator: Europaforum Wien Więcej informacji: www.metropolis2003.at</p>
8-19 sierpnia	<p>■ Summer school: The European System of Human Rights Protection Letni kurs: Europejski system ochrony praw człowieka Miejsce: Frankfurt nad Odrą, Niemcy Organizator: Europa-Universität Viadrina Kontakt: jursok@euv-frankfurt-o.de Więcej informacji: www.hrcourse.euv-frankfurt-o.de</p>	15-16 września	<p>■ Konferencja pt. „eForum Summit 2003” (dotycząca zagadnienia e-rządzenia) Miejsce: Walencja, Hiszpania Organizator: Stowarzyszenie eForum Więcej informacji: www.eu-forum.org</p>
23-26 sierpnia	<p>■ Wohin steuert Europa? – Aufgaben und Ziele des EU-Konvents Polsko-Niemieckie Seminarium dla Młodzieży: „Dokąd zmierza Europa; zadania i cele Konwentu nt. Przyszłości Europy”; Miejsce: Berlin, Niemcy Organizator: Europäische Akademie, Berlin Więcej informacji: www.eab-berlin.de</p>	9-11 października	<p>■ Mental Health in Europe Konferencja pt. Zdrowie Publiczne w Europie Miejsce: Bilbao, Hiszpania Organizator: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna Zdrowie i Ochrona Konsumentów, Światowa Organizacja Zdrowia i inni Więcej informacji: www.europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/Mental_conf_091003_en.htm</p>
27-29 sierpnia	<p>■ Summer Academy on Philanthropy 2003 Szkoła Letnia nt. Filantropii 2003 Miejsce: Bolonia, Włochy Organizator: European Foundation Centre (EFC) Więcej informacji: www.efc.be/ftp/public/final_agenda.pdf</p>	16 października	<p>■ Future of Europe Konferencja pt. Przyszłości Europy Miejsce: Bruksela, Belgia Organizator: European Environmental Bureau EEB Więcej informacji: www.eeb.org/Index.htm</p>
2-3 września	<p>■ 9th Researching the Voluntary Sector Conference Dziewiąta konferencja poświęcona badaniom trzeciego sektora Miejsce: Londyn, Anglia Organizator: National Council on Voluntary Organisations NCVO Więcej informacji: jayne.blackborow@ncvo-vol.org.uk</p>	12-16 listopada	<p>■ Forum Social Européen Europejskie Forum Społeczne Miejsce: Paryż, Francja Więcej informacji: www.mobilise.org.uk/twiki/bin/view/ESF/WebHome</p>
		10-12 grudnia	<p>■ WSIS – The World Summit on the Information Society Światowa Konferencja na temat Społeczeństwa Informacyjnego Miejsce: Genewa, Szwajcaria Więcej informacji: www.itu.int/wsis/index.html</p>

oprac. Anna Koziel

■ **Wydawca:**

Warszawskie Biuro
Łącznikowe Przedstawi-
cielswa Polskich Organi-
zacji Pozarządowych
w Brukseli

■ **Skład redakcji:**

Paweł Krzeczunowicz
Alina Gałązka
Renata Kozłicka
Anna Kozieł
Marta Gumkowska

■ **Projekt graficzny i łamanie:**

Michał Płoński

■ **Kontakt:**

eu@eu.ngo.pl

■ **Wersja elektroniczna EUlotki:**

www.eu.ngo.pl

EUlotkę można
powielać
i dostarczać innym
zainteresowanym
organizacjom
za podaniem źródła.

Funkcjonowanie
Przedstawicielstwa
Polskich NGOs
w Brukseli finansowane
jest z grantu **Fundacji
im. Stefana Batorego,
Polsko-
Amerykańskiej
Fundacji Wolności**
oraz ze składek
członkowskich.

EUlotka wydawana jest
dzięki wsparciu
finansowemu **Unii
Europejskiej**
– ze środków **Phare**
„Teraz Integracja”.

ISSN 1644-1486

9 771644 148007 >

Prosimy o kontakt

Zachęcamy Państwa do kontaktowania się z nami i przybliżenia nam Waszych problemów lub potrzeb w procesie integracji europejskiej. Często od Państwa będzie zależało, co znajdzie się w następnym numerze Biuletynu albo jakie działania podejmiemy jako Przedstawicielstwo.

EUlotka została wysłana w ilości 2000 egzemplarzy do wybranych organizacji w kraju (choć głównie do tych, które odpowiedziały na ankietę JAWOR i znajdują się w bazie organizacji pozarządowych na stronie www.ngo.pl) oraz do tych, które zamówiły prenumeratę.

Jeśli życzą sobie Państwo otrzymywać kolejne numery – prosimy o przekazanie nam takiej informacji (e-mailem, faksem lub listownie):

Adres Redakcji:

**Warszawskie Biuro Łącznikowe
Biuletyn Przedstawicielstwa
Organizacji Pozarządowych w Brukseli
ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa**

e-mail: eu@eu.ngo.pl

(temat listu: „EUlotka”)

tel.: (0 prefiks 22) 828 91 28

faks: (0 prefiks 22) 828 91 29

**Polish NGO Office in Brussels – Bureau des ONG polonaises, Bruxelles
Przedstawicielstwo Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli**

E-mail: eu@eu.ngo.pl

Internet: www.eu.ngo.pl

www.ngo.pl

Portal Organizacji Pozarządowych

Wszystko co jest potrzebne w pracy Twojej organizacji!

- > na bieżąco aktualizowany serwis wiadomości
- > konkursy grantowe, dotacje, fundusze lokalne i ogólnopolskie
- > porady prawne i księgowo
- > informacje o szkoleniach, konferencjach i seminariach
- > Unia Europejska i działalność zagraniczna polskich organizacji
- > nowe przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- > nowe technologie a działalność Twojej organizacji
- > serwisy regionalne
- > baza danych polskich organizacji pozarządowych – prawie 60000 rekordów!
- > prenumerata wszystkich wiadomości

Wszystko bezpłatnie i pod jednym adresem: www.ngo.pl

Wypromuj swoją organizację:

- > dodaj wiadomość do serwisu informacyjnego,
- > dodaj ogłoszenie,
- > wpisz komentarz w forum dyskusyjnym,
- > weź udział w sondzie,
- > zaktualizuj wpis w bazie danych
- > zamieść banner na naszej stronie
- > dodaj link do strony internetowej Twojej organizacji.

Jeżeli nie masz dostępu do Internetu, zadzwoń: infolinia **0 801 646 719** (35 groszy za minutę), lub napisz:

www.ngo.pl

**Stowarzyszenie Klon/Jawor,
ul. Szpitalna 5/5
00-031 Warszawa**